

Es presenta com a bona pràctica el projecte «Millora ambiental. Recuperació ambiental i posada en valor dels camins ramaders del Perelló. Baix Ebre»

L'operació consisteix en la restauració i creació de basses associades als antics camins ramaders del Perelló, a la comarca del Baix Ebre (Tarragona). L'actuació és de gran importància per poder incrementar el nombre i la superfície de punts d'aigua i ajudar, així, a recuperar la biodiversitat de la zona. En el cas concret del municipi del Perelló, l'objectiu és recuperar la seva funcionalitat com a reserva de la biodiversitat, especialment amb relació als ofegabous, i recuperar la memòria dels camins ramaders.

Els camins ramaders són les rutes per les quals històricament ha recorregut el trànsit ramader. Antigament eren molt importants com a eixos de connexió entre ecosistemes variats, actuaven com a corredors ecològics i incentivaven, d'aquesta manera, la biodiversitat de les espècies. L'existència d'aquests camins ramaders ha proporcionat un gran valor natural i ecològic al nostre territori: ha incrementat la biodiversitat al llarg del seu recorregut, ha implicat una ordenació i gestió del territori i de l'aigua i ha ajudat a preservar el mosaic paisatgístic mediterrani. A més, la pastura ramadera ha estat sempre una eina de gestió forestal molt important perquè ajuda a disminuir la càrrega de combustible del sotabosc i, per tant, el risc d'incendis forestals.

El projecte es compon de diverses accions. Concretament, consisteix en una restauració i millora de sis basses i una construcció de nou basses noves i cinquanta-una basses petites amb capacitat per retenir l'aigua de la pluja durant diversos dies. També s'adequaran tres zones de descans amb la construcció de nous equipaments i millora dels ja existents i es col·locaran senyalitzacions i cartells indicatius i informatius.

El projecte suposa un cost total de 334.067,62 €, un cost total subvencionable de 306.458,89 € i una ajuda FEDER de 153.229,45 € i s'espera que, amb aquesta operació, l'impacte de sòl protegit o regenerat sigui de 6.776 metres quadrats.

Aquesta operació es presenta com a bona pràctica perquè compleix els criteris següents:

1. Elevada difusió entre els beneficiaris, els beneficiaris potencials i el públic en general

L'operació ha estat convenientment difosa mitjançant les actuacions següents:

Placa permanent:

Descripció de l'operació a la pàgina web del beneficiari:

Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori

[Inici](#) | [Organització](#) | [Activitat](#) | [Ofertes de treball](#) | [Contractació](#) | [Normativa](#)

[Vicepresidència](#) > [Activitat](#) > [Finançament europeu](#) > [Fons europeus](#) > [Programa operatiu del FEDER de Catalunya](#) > [Període 2014-2020](#) > [Gestió](#) > [Objectiu temàtic 6](#) > [Recuperació ambiental i posada en valor dels camins ramaders del Perelló](#)

Recuperació ambiental i posada en valor dels camins ramaders del Perelló

El projecte preveu la realització de les obres necessàries per reforçar, recuperar i valoritzar la funcionalitat de camins ramaders del Perelló mitjançant la restauració i creació de basses associades a aquests camins de manera que s'incrementi el nombre i superfície de punts d'aigua importants per a la biodiversitat, i potenciar alhora la configuració espacial en xarxa d'aquestes basses.

Fitxa de l'actuació:

Beneficiari	Generalitat de Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat
Executor	Infraestructures de la Generalitat de Catalunya, SAU
Prioritat d'inversió	PI.6.4. La protecció i el restabliment de la biodiversitat i del sòl i el foment dels serveis dels ecosistemes, inclusivament a través de Natura 2000 i d'infraestructures ecològiques
Objectiu específic	OE.6.4.1. Fomentar la gestió, protecció i manteniment del sòl, d'espais naturals i la seva biodiversitat, en particular els protegits, incloent mesures per pal·liar els problemes d'erosió, salinització, desertificació, desforestació i baix nivell de matèria orgànica en el sòl.
Cost total operació	334.067,62 €
Cost elegible	306.458,89 €
Subvenció FEDER	153.229,45 €
Termini previst d'execució	10/2019 - 04/2020
Finalització obra	Abril 2020
Enllaç nota de premsa	L'edició de la nota està pendent

Nota de premsa sobre l'operació:

17 Juny 2021 09:10 Nota de premsa

Es rehabiliten les basses dels antics camins ramaders del Perelló per millorar la conservació i la recuperació de l'ofegabous

Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural Del. Terres Ebre

També s'han construït bases pilot de dimensions més reduïdes per facilitar la dispersió dels amfibis i garantir la viabilitat de les poblacions

El projecte ha tingut un cost de 334.067 euros, finançat en un 50% a través del fons Feder

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, a través del fons Feder, ha rehabilitat i construït una sèrie de basses al Perelló (Baix Ebre)

Notícies als mitjans digitals sobre l'operació:

14.3 °C

imaginàdio

Inici Direcció Podcast Notícies Política Entrevistes Esport Programació Contacta

NOTÍCIES MEDIAMBIENT TEMES DE L'AMBIENT

Rehabiliten basses d'antics camins ramaders del Perelló per recuperar l'ofegabous

L'actuació ha costat més de 300.000 euros i s'ha finançat en un 50% a través del fons Feder

per Redacció Imagina Ràdio 17 juny 2021

Rehabiliten les basses dels antics camins ramaders del Perelló per millorar la conservació de l'ofegabous

L'actuació ha costat més de 300.000 euros i s'ha finançat en un 50% a través del fons Feder

Dos exemplars d'ofegabous, l'amfibí que es vol recuperar amb la rehabilitació de les basses. | Credit: PER AQUITA.CAT

PER AQUITA.CAT | El Perelló | 17 de juny de 2021 a les 13:06 |

2. L'actuació incorpora elements innovadors

La realització d'aquesta actuació incorpora tres elements clarament innovadors.

En primer lloc, en la fase de diagnosi de l'operació es va aplicar, de manera innovadora, tecnologia a través d'un seguiment via GPS. En concret, es va fer el seguiment de diversos exemplars d'ofegabous, una espècie en perill d'extinció, a fi de, mitjançant una estimació de la mobilitat dels exemplars, decidir la configuració dels punts de cria. A través d'aquesta informació aconseguida es va poder assenyalar una xarxa de punts d'aigua que potenciarà l'àrea de distribució de l'espècie i, alhora, beneficiaria també altres grups faunístics i florístics.

Un segon element innovador és la combinació de tècniques constructives tradicionals amb altres d'actuals. Com a exemple, cal destacar que les noves basses han estat dissenyades i construïdes replicant les tècniques utilitzades tradicionalment, en alguns casos fins i tot

emprant els materials tradicionals, i s'han combinat amb l'ús de maquinària específica per poder compactar més bé els materials, reforçar les capes amb materials aïllants i poder, així, excavar amb èxit sòls poc penetrables.

El tercer element permet fer una avaluació quantitativa d'assoliments respecte als objectius marcats en el projecte. En la fase de seguiment i manteniment s'ha previst replicar el rastreig mitjançant un GPS, ja utilitzat amb l'espècie dels ofegabous, per fer un seguiment de la fauna i, a través d'ell, dur a terme anàlisis corporatives pre- i postoperació, una cosa molt poc habitual en projectes d'aquesta índole.

3. Adequació dels resultats obtinguts de l'operació als objectius establerts

El Programa d'infraestructura verda (2017-2021) és l'acció de la Generalitat de Catalunya per a la implantació de la infraestructura verda i entre les seves actuacions hi ha la recuperació del capital natural. Així doncs, l'objectiu d'aquesta actuació concreta és incrementar el nombre i la superfície de punts d'aigua i potenciar la configuració espacial en xarxa d'aquestes basses. Al mateix temps, com s'ha comentat anteriorment, l'operació també té com a objectiu donar a conèixer la història dels camins ramaders.

Amb relació a l'increment de superfície, amb la construcció de les nou basses noves, la millora de sis més i la creació de cinquanta-una petites basses s'ha abastat una àrea de 15,5 quilòmetres quadrats, tots ells al terme municipal del Perelló. Per tant, podem considerar complert el primer objectiu d'incrementar el nombre i la superfície de punts d'aigua.

En segon lloc, amb relació a l'objectiu que té l'operació de donar a conèixer els camins ramaders, amb les actuacions orientades a la sensibilització ambiental es considera aconseguit. Principalment, s'ha aconseguit gràcies als cartells explicatius i les fites de senyalització.

Finalment, si bé és massa aviat per extrapolar resultats, està previst aplicar una metodologia a través de GPS que permetrà una pre- i postanàlisi coneguda com a BA/BACRI, que no és gaire habitual. El criteri expert recomana no iniciar seguiments fins transcorregut un temps prudencial a fi de poder verificar més bé els resultats, i per aquest motiu no hi ha de moment valoració pel que fa a l'objectiu d'incrementar el nombre d'exemplars d'ofegabous.

4. Contribució a la resolució d'un problema o debilitat detectada a l'àmbit territorial d'execució

Actualment la població d'amfibis a Catalunya està sofrint una regressió general i això obeeix sobretot a la transformació progressiva del territori, a l'abandó de les pràctiques agrícoles i ramaderes i a la pèrdua de punts d'aigua per a la reproducció d'aquests amfibis.

Temps enrere els camins ramaders van ser un factor important en la proliferació de biodiversitat i la desaparició de l'activitat ramadera ha portat a l'abandó d'aquestes basses i a la seva deterioració i desaparició, la qual cosa comporta la pèrdua de biodiversitat i afecta negativament determinades espècies, com l'ofegabous. A més, els camins ramaders del Perelló també tenen un elevat potencial ecològic i de conservació d'espècies rares i amenaçades.

Amb aquesta actuació s'ha pogut millorar l'hàbitat de l'ofegabous, espècie que estava en perill de regressió, a través de la connexió potencial de punts de reproducció d'aquest amfibi. Així mateix, amb la millora i creació de noves basses s'ha regenerat l'ecosistema que estava degradat per l'abandó.

Finalment, el municipi del Perelló ha vist millorat el seu valor etnogràfic i de patrimoni cultural vinculat a les activitats agropecuàries i a elements paisatgístics i ha augmentat el seu interès faunístic.

5. Alt grau de cobertura sobre la població a la qual va dirigida

En termes generals, l'operació té un impacte positiu al terme municipal del Perelló tenint en compte els objectius d'hectàrees que s'havien marcat. Recordem que l'extensió d'àrea recuperada és de 15,5 quilòmetres quadrats. Més específicament, les actuacions que s'han dut a terme han suposat una millora significativa per recuperar espècies lligades a les basses, han millorat la connectivitat ecològica entre els punts d'aigua més importants i posen en valor els elements patrimonials més associats als usos tradicionals, com ara els antics corrals per agrupar els ramats durant les transhumàncies, així com la història dels camins ramaders.

En el cas concret de l'ofegabous, s'observa inicialment un alt grau de cobertura a l'hora de millorar i preservar aquesta espècie animal protegida a través de la millora de l'hàbitat per al seu desenvolupament i l'eliminació de barreres físiques per al seu desenvolupament reproductiu.

6. Consideració dels criteris horitzontals d'igualtat d'oportunitats i no discriminació, així com de responsabilitat social i sostenibilitat ambiental

Respecte al compliment dels principis horitzontals d'igualtat entre homes i dones i de no discriminació, aquests es compleixen durant totes les seves fases, tant en la preparació com en l'execució, aplicant la normativa comunitària vigent, la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones, i el Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. També compleix amb les obligacions que preveu en relació amb la promoció de la igualtat entre homes i dones i no discriminació per raó de sexe, raça o origen ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual. A més, aquest projecte compleix amb el protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó del sexe, de l'orientació sexual o de la identitat sexual en l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Quant a la normativa mediambiental, s'han seguit els requeriments de la Unió Europea i la legislació ambiental vigent. Al seu torn, mediambientalment, aquesta operació està fortament vinculada al principi de desenvolupament sostenible, en la mesura que un dels seus principals objectius és evitar la pèrdua de la biodiversitat i afavorir la conservació dels ecosistemes locals.

7. Sinergies amb altres polítiques o instruments d'intervenció pública

La millora i recuperació d'espais mediambientals forma part del conjunt d'activitats que, en el pla regional i local, interessen a la Unió Europea.

El projecte de recuperació ambiental i posada en valor dels camins ramaders del Perelló es

pot situar en l'eix estratègic de la Generalitat de Catalunya per fomentar la gestió, protecció i manteniment del sòl, d'espais naturals i de la seva biodiversitat, incloent-hi mesures per pal·liar els problemes d'erosió.

Així mateix, l'actuació s'alineja amb el Programa d'infraestructura verda (2017-2021), que és l'acció de la Generalitat de Catalunya per a la implantació de la infraestructura verda; és més, aquest pla busca aconseguir un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, prioritats de la Unió Europea en el marc Europa 2020, programa les operacions del qual abasten, entre altres, la recuperació del capital natural. Al seu torn, el PIV també s'engloba en l'Estratègia de biodiversitat de la UE per al 2020, l'objectiu de la qual és aturar la pèrdua de biodiversitat i la degradació dels serveis ecosistèmics a la UE per a l'any 2020 i una visió cap al 2050, any en què la biodiversitat de la Unió Europea i els serveis ecosistèmics han d'estar protegits, valorats i restaurats.

Febrer 2023.